

65
ROCH
VSPOMINAK

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів
(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

Полтава
2026

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*Присвячено 65-й річниці
Полтавського університету
економіки і торгівлі*

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
XLIX Міжнародної наукової конференції
студентів та аспірантів

(м. Полтава, 23 квітня 2026 року)

**Полтава
ПУЕТ
2026**

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

A43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі ЗАБОРОНЕНО

Видано відповідно наказу по університету № 11-Н від 28 січня 2026 року.

Організаційний комітет конференції

Голова організаційного комітету – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор.

Заступник голови організаційного комітету – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу.

Члени організаційного комітету:

Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти;

О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації;

С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства;

Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти;

Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу Полтавського університету економіки і торгівлі;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання;

Д. С. Семикоз, начальник відділу мультимедійного забезпечення;

М. О. Двірник, голова Студентської ради університету;

С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;

Д. А. Посполітак, голова Наукового товариства студентів.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу.

А43 **Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті: тези доповідей XLIX Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів (м. Полтава, 23 квітня 2026 р.).** – Полтава: ПУЕТ, 2026. – 1232 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-R). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-490-1

Збірник містить тези доповідей XLIX Міжнародної наукової конференції студентів та аспірантів. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"20"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-490-1

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

І. С. Гусинський

Патріотичне виховання у Полтавському фаховому коледжі
ПУЕТ 41

Д. В. Круглик, В. О. Філоненко

The role of localization in forming players' cultural identity 44

А. А. Лушина

Протидія дипфейкам та дезінформації: формування
критичного мислення як базису патріотичної
свідомості сучасного студента 47

К. В. Немешкало

Педагогічні інструменти формування
національно-патріотичної свідомості здобувачів
освіти в умовах воєнного стану 49

О. С. Якименко

Військовий туризм як елемент гуманітарної політики
держави та патріотичного виховання населення 53

СЕКЦІЯ 2. ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ ПЕРСПЕКТИВИ

А. С. Архипенко

Неформальна освіта в системі реагування
на освітні виклики сьогодення 56

Б. В. Гаращенко

Цифрова освіта в умовах трансформації
навичок під впливом штучного інтелекту 58

М. О. Данилейко

SWOT-аналіз як ефективний інструмент
аналізу якості освітнього процесу 62

А. В. Діденко

Освітні втрати студентів у закладах вищої освіти України:
сучасний стан та перспективи подолання 66

К. С. Драган

Дистанційна освіта в Україні: слабкі та сильні сторони 69

М. С. Каневський

Preparing global professionals: the role of foreign
languages in international business education 71

Н. С. Кураксіна

Порівняльний аналіз систем
освіти в Німеччині та Україні 74

В. В. Лугина

Чинники якісної підготовки бакалаврів з туризму 76

А. А. Лушина

Персоналізація навчання за допомогою ШІ:
адаптивні освітні платформи як засіб
підвищення якості підготовки фахівців 81

М. Д. Малтабар

Сучасні трансформації якості вищої освіти:
досвід і труднощі випускників 84

Ю. В. Набасов

Розробка стилю ДСТУ для Zotero в дослідженнях
конкурентоспроможності в аграрній сфері 87

В. В. Олійник

Формування Soft Skills студентів
як складова якості освітнього процесу 90

Д. К. Тарасенко

Трансформація системи освіти в Україні:
доступність & якість 93

К. І. Яценко

Інноваційні моделі університетської
освіти майбутнього 96

РОЗРОБКА СТИЛЮ ДСТУ ДЛЯ ZOTERO В ДОСЛІДЖЕННЯХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

*Ю. В. Набасов, спеціальність Менеджмент, група МЕН PhD січ 21,
здобувач ступеня доктора філософії*

*Ж. А. Кононенко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних
систем – науковий керівник*

Полтавський університет економіки і торгівлі

Забезпечення високої якості підготовки здобувачів ступеня доктора філософії вимагає від сучасного дослідника опрацювання колосальних масивів інформації. Зокрема, глибоке дослідження механізмів управління конкурентоспроможністю вітчизняних аграрних підприємств в умовах воєнних шоків та євроінтеграції (впровадження плану макрофінансової підтримки від ЄС Ukraine Facility та стандартів екологічного, соціального і корпоративного управління – ESG) потребує постійного моніторингу наукометричних баз Scopus та Web of Science, аналітики Світового банку та макроекономічних звітів.

У сучасних наукових працях зазначається, що успішна трансформація будь-яких процесів вимагає високого рівня цифрової зрілості [6]. Це повною мірою стосується і процесу підготовки наукових кадрів, де цифрова зрілість здобувача ступеня доктора філософії проявляється у здатності автоматизувати роботу з бібліографією. Важливість цього підтверджується фаховими дослідженнями, які доводять, що фактори цифровізації та ІТ-технології є визначальними для ефективної аналітичної діяльності та розвитку агробізнесу [3, 4]. Водночас, з погляду забезпечення загальної резильєнтності (стійкості) доведено, що здатність оптимізувати власні інтелектуальні та часові витрати є ключовим інструментом антикризового управління для сучасного науковця [1].

У цьому контексті одним із головних викликів для здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти стає технічна рутинна – систематизація джерел та їх оформлення у суворій відповідності до вимог академічної доброчесності та Національно-

го стандарту України ДСТУ 8302:2015 [2]. Світова академічна спільнота для вирішення подібних завдань активно використовує бібліографічні менеджери (Mendeley, EndNote), зокрема американську відкриту платформу Zotero (розробка Університету Джорджа Мейсона, США). Однак інтеграція української науки у світовий цифровий простір гальмується: в офіційному репозиторії розробника відсутні стилі цитування (CSL – Citation Style Language) для вітчизняних стандартів. Натомість створені іншими дослідниками неофіційні версії часто містять системні алгоритмічні помилки та не мають вичерпної супровідної документації. Брак детальних інструкцій значно ускладнює їх практичне використання та неминуче призводить до некоректного генерування списків літератури.

З метою оптимізації науково-дослідної роботи, використовуючи інструменти генеративного штучного інтелекту виключно як цифрового асистента для написання алгоритмів цитування, нами було розроблено авторський CSL-стиль: «dstu-8302-2015_by_YNA(PUET)_v10.8.csl». Технологія ШІ застосовувалася суто для генерування технічної розмітки, тоді як методологічний контроль здійснювався безпосередньо автором.

Слід зауважити, що коректна робота будь-якого, навіть алгоритмічно досконалого CSL-стилю, безпосередньо залежить від правильності заповнення метаданих (карток джерел) у самій базі Zotero. З огляду на це, для підтримки користувачів та підвищення загальної цифрової грамотності наукової спільноти, автором заплановано створення серії навчальних відеороликів. Цей візуальний контент міститиме детальні роз'яснення щодо специфіки заповнення бібліографічних карток та алгоритмів роботи з розробленим стилем, що гарантуватиме його безперебійне практичне застосування.

Запропонований стиль алгоритмічно вирішує такі завдання:

1) автоматичне розпізнавання типів джерел (монографія, стаття у фаховому виданні, електронний ресурс, законодавчий акт) та застосування до них відповідної пунктуації за ДСТУ;

2) коректне сортування масиву літератури (включаючи врахування кирилических та латинських алфавітів);

3) безшовна інтеграція з текстовим редактором Microsoft Word, що дозволяє науковцю формувати посилання «в один клік» безпосередньо під час написання тексту.

Апробація розробленого стилю під час підготовки фахових публікацій з економіки аграрного сектору довела, що автоматизація бібліографічної роботи дозволяє суттєво мінімізувати витрати часу дослідника на технічне оформлення. Найбільший ефект оптимізації досягається за рахунок багаторазового використання даних: після первинної систематизації масиву літератури (на прикладі бази з понад 270 джерел нашого дисертаційного дослідження), подальше генерування списків та посилань для нових тез чи статей здійснюється автоматизовано у кілька кліків. Це дозволяє перенаправити вивільнений інтелектуальний ресурс безпосередньо на науковий пошук, генерування нових ідей та підвищення загальної якості роботи.

Підтримуючи глобальну ініціативу відкритої науки та з метою сприяння розвитку академічної доброчесності в Полтавському університеті економіки і торгівлі та інших закладах вищої освіти України, вихідний код створеного стилю завантажено у відкритий репозиторій на платформі GitHub [5]. Стиль є практичним інструментом, що успішно пройшов апробацію, та, за необхідності, буде оновлюватися автором відповідно до нових запитів вітчизняної наукової спільноти. Впровадження таких цифрових інструментів у повсякденну практику здобувачів вищої освіти є необхідним кроком для підвищення якості наукових досліджень та оптимізації підготовки публікацій для вітчизняних фахових видань.

Список використаних інформаційних джерел

1. Гудзь Т. П., Литвинок М. В. Діагностика фінансової рівноваги як функція системи фінансового контролінгу на підприємстві. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 9 (27). С. 128–141. DOI: 10.52058/2786-6300-2024-9(27)-128-141. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/14805> (дата звернення: 31.03.2026).
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП

- «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL: http://lib.puet.edu.ua/doc/normativ/dstu_8302_2015.pdf (дата звернення: 31.03.2026).
3. Кононенко Ж. А., Карнаухова Г. В. Фактори цифровізації в аналітичній діяльності підприємств. Реалії часу. Економіка. 2023. Вип. 6. № 70. С. 62–69. DOI: 10.15276/ETR.06.2023.8. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No6/62.pdf> (дата звернення: 31.03.2026).
  4. Кононенко Ж. А., Кононець Н. В., Набасов Ю. В. Економічна ефективність IT-технологій у агробізнесі. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 24. С. 34–39. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.24.34. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5287> (дата звернення: 31.03.2026).
  5. Набасов Ю. В. Репозиторій відкритого коду стилю цитування «dstu-8302-2015_by_YNA(PUET)_v10.8». 2026. URL: <https://github.com/Yuriy-Nabasov/zotero-dstu-8302-2015> (дата звернення: 31.03.2026).
  6. Шимановська-Діанич Л. М., Лозова О. В. Вплив цифрової зрілості на трансформацію бізнес-процесів підприємств в умовах економіки України. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2024. Вип. 2. № 72. С. 74–84. DOI: 10.15276/ETR.02.2024.9. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No2/74.pdf> (дата звернення: 31.03.2026).

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

В. В. Олійник, студентка спеціальності *Менеджмент*, група *МЕН 6-21*

К. К. Пивоварська, канд. філос. наук, завідувач кафедри *педагогіки та суспільних наук – науковий керівник*
Полтавський університет економіки і торгівлі

У сучасних умовах глобалізації, цифровізації та швидких змін на ринку праці питання якості вищої освіти набуває особливо значення. Сьогодні недостатньо лише володіти професійними знаннями – важливим є також рівень розвитку універсальних навичок, які забезпечують ефективну діяльність у різних життєвих і професійних ситуаціях. Саме тому значна увага приділяється формуванню soft skills у здобувачів вищої освіти.